

Seat No. _____

HD-190124010204200

M. A. (Sem.-IV) (CBCS) Examination

April - 2023

Political Science : Paper-20

(Political Parties in India-2)

(New & Old Course) (Core)

(Common for 2013, 2016, 2019)

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours / Total Marks : 70

સૂચના : બધા પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.

1	ભારતમાં ભારતીય રાષ્ટ્રીય કોંગ્રેસ પક્ષ પ્રેરિત (U.P.A.) જોડાણની ચર્ચા કરો. 14
	અથવા
1	ભારતમાં રાષ્ટ્રીય અને પ્રાદેશિક પક્ષો વચ્ચેના સંબંધોની ચર્ચા કરો. 14
2	ભારતમાં દાબજૂથ તરીકે વ્યાપાર સંગઠન ચેમ્બર ઓફ કોમર્સની ચર્ચા કરો. 14
	અથવા
2	દાબજૂથો અને હિતજૂથો વચ્ચેનો તફાવત વિસ્તૃતાથી ચર્ચા. 14
3	ભાજપની રાજકીય પક્ષ તરીકે સમીક્ષાત્મક ચર્ચા કરો. 14
	અથવા
3	ભારતમાં જોડાણ સરકારોના રાજકારણની ચર્ચા કરો. 14
4	ભારતમાં માનવ હકો માટેના આંદોલનો વિશે ચર્ચા કરો. 14
	અથવા
4	ભારતમાં પર્યાવરણીય હકો સંબંધી ચળવળો વિશે ચર્ચા કરો. 14
5	ટૂંકનોંધ લખો: (કોઈ પણ બે) (1) ભારતમાં માનવ હકોનો ઉત્પત્તિ ઇતિહાસ (2) રાજકીય પક્ષોના મુખ્ય કાર્યો (3) લોકશાહીમાં વિરોધ પક્ષનું મહત્વ (4) ભારતના મહત્વના હિતજૂથો. 14

ENGLISH VERSION

Instruction : All questions carry equal marks.

1 Discuss Indian National Congress Party organized (U.P.A) alliance in India. **14**

OR

Discuss relationship between National and Regional parties in India.

2 Discuss Trade Organization chamber of commerce as a pressure group in India. **14**

OR

Discuss in detail difference between pressure groups and interest groups.

3 Discuss and criticize B.J.P. as a political party. **14**

OR

Discuss policies of Alliance Government in India.

4 Discuss movements for human rights in India. **14**

OR

Discuss Environment Relations movements in India.

5 Write short notes : (any **two**) **14**

- (1) Origin History for Human Rights in India.
- (2) Main functions of Political Parties.
- (3) Opposition Party's importance in Democracy.
- (4) Important Interest Groups in India.
